

Úřad EFSA revidoval hodnoty pro bezpečný příjem 3- monochlorpropandiolu (3-MCPD) v rostlinných olejích a v potravinách

Úřad EFSA přehodnotil účinek kontaminantu 3-MCPD na ledviny a mužskou plodnost.

Chemická látka **3-monochlorpropandiol (3-MCPD)** a látky příbuzné, nazývané estery 3-MCPD, jsou kontaminanty, které vznikají („neúmyslně“) **při zpracování potravin a nacházejí se pak v některých zpracovaných potravinách a rostlinných olejích, zejména v palmovém oleji.** (Těž glycidyl estery mastných kyselin (GE)).

Úroveň příjmu 3-MCPD v potravinách je pro většinu spotřebitelů považována za bezpečnou, u mladších věkových skupin však existuje potenciální zdravotní riziko kvůli svým genotoxickým a karcinogenním účinkům, tj. mohou poškodit DNA a způsobit rakovinu.

Evropská komise dokončuje nové právní předpisy EU zaměřené na snížení úrovně GE v rostlinných olejích a potravinách. Aktuální revize se týká pouze látky 3-MCPD a jejích esterů. Předchozí bezpečná hladina se totiž zvýšila dva až dva a půlkrát.

Expert z EFSA k tomu sdělil: "Znovu jsme zkontrolovali údaje týkající se účinků na vývoj a reprodukci, zejména na plodnost mužů. Vypočítali jsme hladiny, při kterých by se mohly objevit nepříznivé účinky na ledviny a mužskou plodnost. Aktualizovaný TDI chrání před oběma typy vlivů."

Podrobněji v příloze.

Naznačený problém a postup řešení problému je plně v souladu s mechanismem zajištění bezpečnosti potravin v EU a dělení zodpovědností. Evropská komise je na evropské úrovni zodpovědná za **řízení rizik**. EFSA je základním článkem k zajištění **posouzení rizik**. Zároveň je EFSA zodpovědná za **kommunikaci rizik**.

Pro stránky Spotřebitel za kvalitou, kvalita za spotřebitelem (<http://spotrebitelzakvalitou.cz/>) připravil

Ing. Libor DUPAL

Programový ředitel a předseda správní rady, SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ, z. ú.
Ředitel (statutární orgán), KABINET PRO STANDARDIZACI, o. p. s.
Člen Správní rady (Management Board) EFSA

Březen 2019

Revidovaný bezpečný příjem 3- monochlorpropandiolu (3-MCPD) v rostlinných olejích a v potravinách

Úřad EFSA přehodnotil účinek kontaminantu 3-MCPD na ledviny a mužskou plodnost. Výsledky zveřejnil v r. 2018.

Experti EFSA využili aktualizovaný vědecký přístup k přehodnocení možných dlouhodobých nepříznivých účinků kontaminantu 3-MCPD, vznikajícího při zpracování potravin, na ledviny a mužskou plodnost.

Úroveň příjmu 3-MCPD v potravinách je pro většinu spotřebitelů považována za bezpečnou, u mladších věkových skupin však existuje potenciální zdravotní riziko. V nejhorším případě mohou překročit bezpečnou úroveň dětí, které dostávají pouze kojeneckou výživu.

Aktualizace stanoviska z r. 2016

Chemická látka 3-monochlorpropandiol (3-MCPD) a látky příbuzné, nazývané estery 3-MCPD, jsou kontaminanty, které vznikají při zpracování potravin a nacházejí se v některých zpracovaných potravinách a rostlinných olejích, zejména v palmovém oleji. 3-MCPD a jeho estery se v těchto potravinách vytvářejí neúmyslně, vznikají zejména během procesu rafinace olejů.

Expertní panel EFSA pro kontaminanty nejprve vyhodnotil potenciální rizika 3-MCPD v roce 2016 spolu s dalšími kontaminanty, vznikajícími při zpracování potravin, tzv. glycidyl estery mastných kyselin (GE). Úřad EFSA dospěl k závěru, že GE jsou potenciálně nebezpečné pro zdraví veřejnosti kvůli svým genotoxickým a karcinogenním účinkům, tj. mohou poškodit DNA a způsobit rakovinu.

Evropská komise dokončuje nové právní předpisy EU zaměřené na snížení úrovně GE v rostlinných olejích a potravinách. Aktuální revize se týká pouze látky 3-MCPD a jejích esterů. Předchozí hodnocení GE úřadem EFSA se nezměnilo.

Proč úřad EFSA aktualizoval své hodnocení 3-MCPD?

Profesor Christer Hogstrand, který vedl vědeckou skupinu, jež v roce 2016 stanovisko vytvořila a nyní předložila jeho přehodnocení, uvedl: "Úřad EFSA se rozhodl přehodnotit své stanovisko poté, co Společný výbor expertů FAO/WHO pro potravinářská aditiva a kontaminanty (JECFA) dodatečně ustanovil jinou bezpečnou hladinu - tolerovatelný denní příjem neboli TDI.

"Mezitím EFSA aktualizoval metodiku použitou pro výpočet našeho předchozího TDI – tzv. přístup BMD (Benchmark Dose). Panel použil revidovanou metodu k přehodnocení 3-MCPD a v důsledku toho se zvýšila předchozí bezpečná hladina dva až dva a půlkrát."

Tolerovatelný denní příjem (TDI) 3-MCPD ($\mu\text{g}/\text{kg}$ tělesné hmotnosti)

EFSA 2017	2.0
JECFA 2016	4.0
EFSA 2016	0.8

Potenciální rizika pro ledviny a mužskou plodnost

Profesor Hogstrand dodal: "Znovu jsme zkontrolovali údaje týkající se účinků na vývoj a reprodukci, zejména na plodnost mužů, jak bylo zdůrazněno výborem JECFA. Vypočítali jsme hladiny, při kterých by se mohly objevit nepříznivé účinky na ledviny a mužskou plodnost. Aktualizovaný TDI chrání před oběma typy vlivů."

Technické rozdíly, stejné závěry

Nový TDI úřadu EFSA je blíže k TDI výboru JECFA. Úřad EFSA a výbor JECFA používaly stejné toxikologické údaje, ale různé techniky modelování BMD. Navzdory technickým rozdílům došly oba tyto orgány ke stejným závěrům v souvislosti s možnými nepříznivými účinky látky 3-MCPD a hodnotami jejího dopadu na veřejné zdraví.

Hypertext: [Update of the risk assessment on 3-monochloropropane diol and its fatty acid esters](#)

Vydáno: 19.1.2018; Autor: KM EFSA